

GASETA DE LES ARTS

1.er FEBRER 1926

DIRECTOR: JOAQUIM FOLCH I TORRES

Any III. — Núm. 42

Santiago Rusiñol, pintor

L'homenatge a Santiago Rusiñol, que tingué l'adhesió sincera i entusiasta de la nostra GASETA DE LES ARTS, ha donat actualitat pública a la figura del gran artista, que a Sitges va rebre el tribut de l'admiració i afecte de tota la gent de Catalunya. La GASETA DE LES ARTS en adherir-se a l'homenatge, ho hauria volgut fer llençant un número que dongués almenys una idea de l'activitat artística d'en Rusiñol, el llarc de la seva vida fruitosa, però és tant vasta, que l'espai és del tot insuficient, i l'únic que podem fer, és resumir a base d'unes quantes reproduccions, les etapes principals de la evolució artística del pintor i senyalar de conjunt la seva tasca de col·leccionista, creador del Museu del Cau Ferrat, que vol deixar a Sitges, com un present del seu alt esperit a la seva estimada Catalunya.

* *

En Rusiñol pintor, és una personalitat inexplicable sense el Rusiñol literat. D'ell pot dir-se, sense que això sia una frase vana, que fa literatura pintant i pinta fent literatura. Aquest pintor no és un pintor de la pintura pura. Hi hauria punts de vista rígids de crítica pictòrica, que el condemnarien, la qual cosa però, no privaria de què les seves obres es quedessin absolutament tant fresques i tant artístiques com avans. La condemna podria venir de la seva qualitat pictòrica, de la seva matèria prima, de la seva pasta simplement narrativa. Rusiñol té la pintura com un llenguatge espiritual. Mes que dir-nos amb ell la naturalesa substantiva i material de les coses, el seu esperit de poeta, ve a dir la poesia de les coses. Davant els bells jardins que ens pinta, un «pintor a seques» diria qualitat, diria realitats d'una manera pasmosa si voleu, però no diria aquella poesia tant rusiñolesca d'un mur clapat de molça, d'un enllosat vorejat d'herba d'ombra, dels violats humits i melancònics que floreixen pels reconets d'eixida, ni la harmonia dels xiprers punta al cel, com sucant-la en el sol daurat de la tarda.

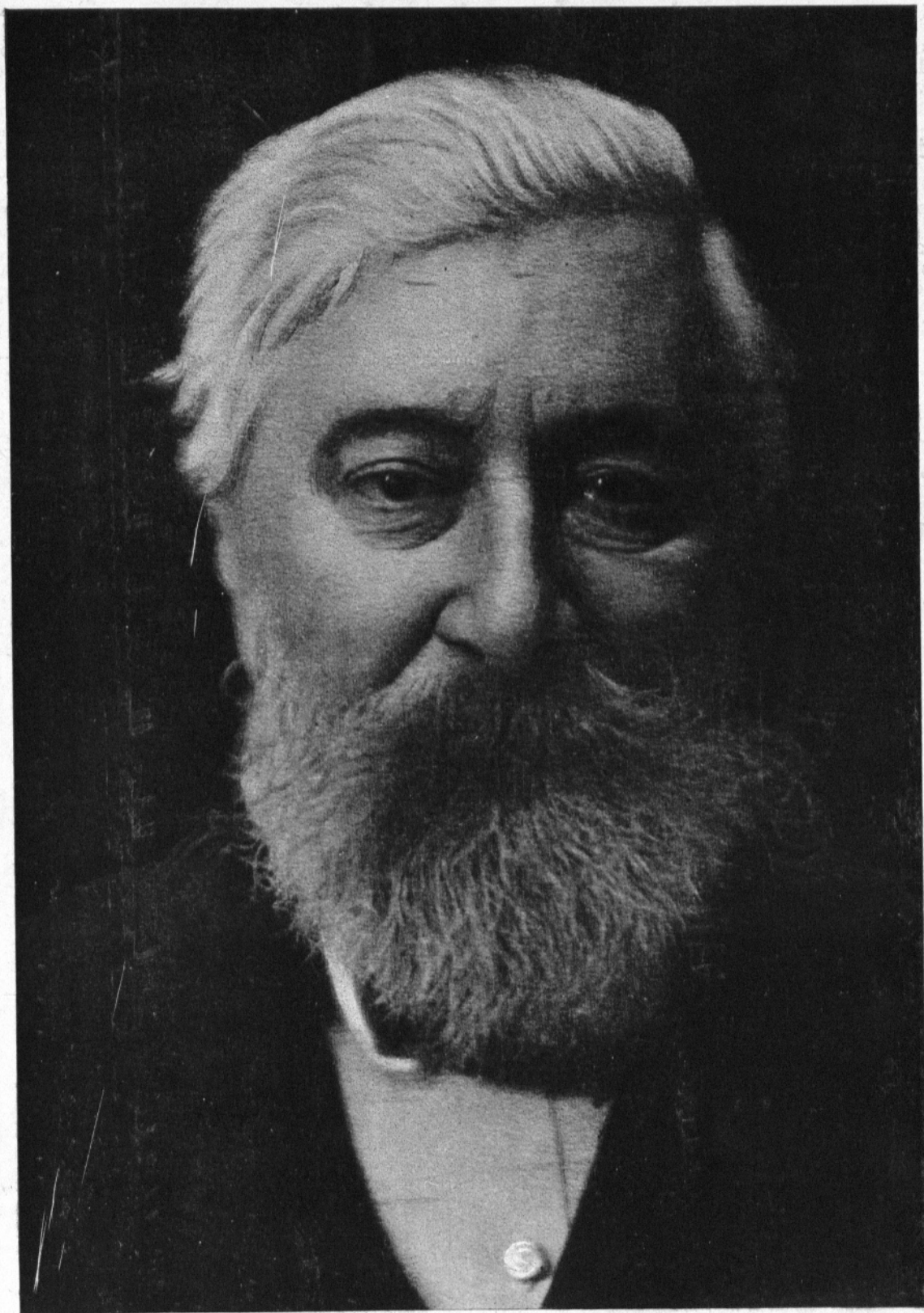
I això simplement fa tota la valor de la pintura d'en Rusiñol. Això ha fet i fa i farà sempre el seu prestigi.

Jo estic segur de què els propis herois capaços de sacrificar la pròpia sensibilitat en holocauste de les teories estètiques, no poden resistir l'encís d'aquest poeta. En diran pintura prima o grassa, però els quadres són un encís de cosa a la qual és difícil resistir. El llenguatge pictòric d'en Rusiñol el podríem situar dins la pintura que un temps s'anomenava del «just medi», però el que diu és tant exquisit i tant personal, tant dolçament romàntic, tant noblement sentit, que s'en emporta les classificacions i els prejudicis.

Mai no he sentit la dèria de les

modos, ni he cregut mai que en Rusiñol, passés de moda. Si algú s'ho ha cregut, ara podria veure com erraba. Les coses del seu primer temps, que evidentment són pictòricament molt més fluïxes que el que ha pintat durant els anys de la seva maturitat, guarden aquest mateix prestigi poètic, i és que aquest home és d'aquells que tot el que toca ho ennobleix, i les més senzilles coses se li fan precioses i profundes, i tal com en els quadres, veureu en l'interior del Cau Ferrat que ell arranjava en la seva joventesa, i decoraba amb els blaus i les rajoles de què tant

spiritual inèdit, del qual ell porta a dintre l'expressió. Ell no deixarà perdre aquell tresor, que com un neguit creador l'empeny per rutes molt diverses d'aquelles que la vida li ofrenaba. Ell es neguiteja per coses que prenen als ulls de la seva claredat interior, una valor que els altres no coneixen. Cull les visions del món exterior, amb el seu pinzell primerenc d'aficionat que en Moragas ensinistrà, i com fruites madures, piadosament i amb amor, cull els ferros vells que cauen de les portes, i amoixa els rovells seculars i veu les gràcies ignorades de l'obra d'art envellida, i

Santiago Rusiñol, l'eximí artista al qual Catalunya acaba de retre homenatge. (Cl. Studi Daniel.)

s'ha abusat... Doncs els blaus i les rajoles del Cau Ferrat són encara exemplars i profundes i nobles i encisadores i lliures d'aquell embaf de blau i rajoleta que empesta avui les torres de tot Catalunya...

Heu's aquí la condició fonamental de l'art d'en Rusiñol, senzilla i clara: la de què en Rusiñol és un artista... I d'artistes no n'hi ha tants com sembla, ni ho són tots els que es dediquen a les coses d'art.

* *

En Rusiñol és un cas d'aquells tant clavats, de vocació d'artista. Procedent d'una família de noble tradició industrial, la seva primera joventut es desenrotlla dins un medi tot allunyat de les coses artístiques. Una afició instintiva el porta a apendre a l'Acadèmia d'en Moragas, niu on troba els primers calius necessaris a la seva sensibilitat. Allí, en el taller acadèmic de l'amic de Fortuny, col·leccionista refinat, aquarellista i dibuixant de tècnica pasmosa, restaurador de retaules, contertuli dels primers col·leccionistes barcelonins, com en Miquel i Badia, en Pellicer i en Cabot, en Rusiñol, va veure la llum del món de l'art i enrobustí la seva vocació, fins a fer-la irresistible als obstacles del medi. Són aquells temps d'en Rusiñol, caixer de la fàbrica, que aprofita les hores del dinar, per anar-se'n a pintar a Montjuich. Són aquells anys dels alegres diumenges, descobrint els reconets romàntics de les torretes de Valldaroca. Són les hores del «crescendo» d'aquella naturalesa d'artista que va descobrir les infinitats del seu interior, i desvela el misteri d'un món es-

porta palles al niu del seu esperit... aquell talleret del carrer de Muntaner que tenia amb en Clarassó; el primer Cau Ferrat.

Les cordes es trenquen si hom estira massa, i la vocació d'en Rusiñol portava fúria. Una circumstància de la vida qualsevol, fa que ço que ha d'anar pel seu camí, hi vagi. Així ve un dia que en Rusiñol deixa els afers comercials de casa el seu avi, prop del qual, orfe de pare, va créixer i es feu home, i l'ànima de l'artista comença de volar. Així tenim la seva primera exposició pública, junt amb en Casas i en Clarassó, els volts de l'any 1884, i del primer cop d'ala, en Rusiñol, fa aquell viatge per Catalunya en carro, que comença en aquest mateix temps. Uns articles a *La Vanguardia*, il·lustrats per en Casas, són l'única crònica d'aquella gesta. L'esperit dels viatgers però, va quedar-ne nodrit. La Catalunya d'en Rusiñol, és una Catalunya vista, respirada en els camins, terra enllà, gustada en els poblets ensopits, as-saborida en la plenitud del paisatge. La poesia de les rutes, la malenconia del rodamón, la Rulota de «L'Alegria que Passa», carretera enllà, dessota

«Pedrera de Montjuich». Una de les obres primerenques de Santiago Rusiñol. (Cl. Vidal.)

les fulles enrossides dels arbres tardorals. Heu's aquí una època d'en Rusiñol. Al període dels reconcs i fontetes de Montjuich, al temps de

les pedreres plenes de molça i eures de la trista muntanya suburbana, a l'època dels jardinetes i eixides romàntiques de Vallcarca, poseu-hi el

període dels camins, dels pallassos, de les carreteres, dels poblets que mugronen els tossals tristos i pol-sosos.

Un altre cop d'ala, i a París. El Moli de la Galette, Montmartre, la vida boèmia, l'Acadèmia a la nit. L'artista en unes cròniques a *La Vanguardia*, ens explica la seva vida. «Desde el molino». Les cartes que així es titulaben i el llibre en què després es reuniren, mereixeria una subvenció de la companyia del P. L. M. tants d'artistes ha portat a París!...

Perquè no és un lloc comú d'homenatge el dir que l'obra, o millor, que l'esperit d'en Rusiñol ha tingut una profunda influència en el nostre món intel·lectual. La simpatia poètica que s'exhala de les seves coses, toca a tota una generació. La prova de què en Rusiñol és un gran esperit, és aquí justament, en aquest poder inexplicable de suggestió, en aquesta virtut del prosselitisme, que té tot home que arriba a la popularitat. Algú ha dit injustament (car els homes bons i justos erren i poden dir coses errades i injustes) que tota popularitat implicava una renúncia o una postergació de les més pures facultats de l'esperit, i això no és

RUSIÑOL. — «Retrat de Miquel Utrillo a Montmartre». (Cl. Serra.)

«Retrat de Ramon Casas al Putxet», per S. Rusiñol. (Cl. Serra.)

cert. Ni aquí ni enlloc del món serà popular per les seves obres l'home, ni l'obra de l'home que no sia un gran esperit. Pel bé o pel mal, per la força de l'engany o de la veritat, errada o encertada la forma, el poder de suggestió és i serà sempre una facultat divina, una mica més de Déu que té l'home popular, damunt la mica que tots en portem.

El to pictòric d'aquest període és Montmartre. El vell Montmartre d'aquells dies. La poesia del suburbi parisenc. Les barraques entre els jardins bruts i desmaiats. Passen els personatges de la companyia boèmia d'en Rusiñol, retratats damunt del fons gris on rodolen els braços del Moli de la Galette, i els globus de gas, i els taulells d'aigua amb sucre...

Una altre etapa.

Ara ve el temps del modernisme. Al Cau Ferrat hi ha encara una alegoria de «La Poesia» que en Rusiñol va portar a una Exposició d'Art Decoratiu de Barcelona. No és home d'alegories, però, en Rusiñol, i l'escola simbòlica sols el pren una estona. Les fades liliàls onejadisses damunt paisatges tendres, no són per a ell. No són per a ell que és dels qui sab veure en la realitat la transcendència de la pròpia poesia de les coses. Pelegrí de la bellesa, una tongada cau a Montserrat. El morat de la muntanya, els camins de xiprers, les campanes dolces dins la pau del paisatge, la mística olor de les herbes, fa una sola olor de poesia que en Rusiñol fa seva. Sorpren els monjos negres darrera els murs del Monestir. Veu els novicis pàl·lids en el transport de les tendreses místiques, i apareixen aquelles teles dels frares, formant un clap ple de suggestions poètiques, dins el conjunt de l'obra pictòrica del mestre. Acompanyen a n'aquestes, altres obres de caient humanista. Prop d'ell, un pintor malaguanyat (en Sebastià Junyent), segueix igual camí. Venen els retrats romàntics com «La Lectura» del nostre Museu Moderns o «La Música», on la dona ideal tecleja el piano vora l'home. Interiors plens d'intimitat, on la llum juga pàl·lida i amorosa. Literatura, sí, molta literatura, però d'un poder suggestiu innegable, d'un valor poètic decisiu.

Heu's aquí un nou període.

I ja som als jardins: Van néixer a Granada, després d'aquell viatge a Itàlia amb en Zuloaga, que ens descriu el propi Rusiñol, en les seves «Impresiones de Arte» publicades a La Vanguardia també, i reunides després en un volum. Després dels primers jardins d'Andalusia, vingué la tongada del nostre Laberint. Després Mallorca; tots els reconcs florits de l'illa d'or, totes les melancònies dels vergers senyorials, totes les dolçors de les solanes obertes damunt dels ametllers florits, tota la olor dels tarongers, afuats per les feixes de la terra llaurada, dels tossals que es corven per deixar veure el mar. Tot ho ha dit en Rusiñol. A Girona, la nostra pàl·lida Florència, hi va cada any. Les muralles esmogades, l'eura adelerada que s'enfila pels murs, el recó on el xiprer s'en-galla, el morat dels ubacs arquitectònics, les eixides poètiques.

Afegim-hi els grans jardins d'Espanya, en els sitis reials, les hortes solellades de València i de Xàtiva, les eixides sitgetanes, l'or de posta de totes les nostres terres de llum, i en

RUSIÑOL. — «Retrat de Miss Flower». (Cl. Serra.)

RUSIÑOL. — «La Salve» (Santa Cecília de Montserrat). (Cl. Serra.)

totes elles l'accent poètic d'en Rusiñol s'hi és encarnat, fins a formar amb els seus innumerables jardins una vastíssima floresta, que és com una melodia a través de la qual ondulen els temes majestuosos de les grans coses conegudes, l'allegro de les eixides humils, l'scherzo de les pagesies solellades, i els pianíssims de les molces que moradegen pels reguerols ombríus.

Heu's aquí explicada la seguida de la pintura rusiñolesca.

JOAQUIM FOLCH I TORRES.

La Història del Cau Ferrat

El notable crític d'art, En Carles Capdevila, en el primer dels «Quaderns Blaus» que edita la Llibreria Catalònia ha resumit d'una manera admirable, com millor no sabriem fer-ho, la història del Cau Ferrat i la seva significació en el món artístic i literari de Catalunya, en els nostres temps.

Heu's aquí les paraules del nostre distingit confrare:

«Anant i venint de París, en Rusiñol, havia creat el «Cau» a Sitges. Descobrí la blanca vil·la arran del mar, anant a veure en Casas que hi pintava. Ell també s'hi quedà; l'asolallada mansuetud d'aquell poblet de pescadors era un lloc de repòs excepcional. A l'any 1892 adquirí dues casetes de pescador, tocant al vell hospital dalt de la roca que domina el mar. La propietària d'una d'elles, era una vídua que l'havia deixada a «Déu nostre senyor Jesucrist». Això volia dir que anava destinada als béns de l'hospital. En Rusiñol l'adquirí dels administradors de la deïxa que la tenien deshabitada. L'altra era d'un particular que la feia servir de corral de bens. En Rusiñol de totes dues en féu una i hi construí la sala gran de dalt per guardar-hi els Grecos i totes les coses que havia anat adquirint anant pel món, sobretot els ferros. Un cop va tenir-la enllestida, va traslladar-hi la col·lecció que tenia al taller d'en Clarassó, i l'incipient museu heretà el nom de «Cau Ferrat», que duia el taller del carrer de Muntaner.

Des d'aquell moment, el «Cau» quedava consagrat com el santuari màxim del modernisme a Catalunya. D'aquella feta Sitges quedava convertida en una vil·la europea. El seu nom conegut a totes les direccions de museus, és familiar a tots els col·leccionistes del món. Potentats de per tot arreu han vingut i vénen a beure un glop de la nyonya benaventurada que segrega la seva platja tèbia.

Sitges i el «Cau» són un capítol de la història artística i intel·lectual de la Catalunya moderna. Avui el «Cau» ha perdut l'activitat fecunda dels seus primers anys; ha anat posant seny i s'ha tornat persona d'ordre, com pertoca a un veritable museu conscient de la seva responsabilitat i del seu destí. Quan va néixer era el baluart més significat de l'avantguardisme. Les seves parets, farcides d'obres d'art de tota mena, que guarden els ferros magnífics d'aquella col·lecció única, se n'han sentit de totes: música, versos, discursos, cants exòtics, rialles de tots els països i han presenciat facècies monumentals i certàmens literaris d'avantguarda. Allí es celebraven aquells Jocs Florals dels

francs tiradors de l'època, que han passat a la nostra història amb el nom de Festes modernistes del «Cau Ferrat», de les que n'ha quedat un curiós volum corresponent a l'any 1894, recull dels treballs que es llegiren a la tercera d'aquestes festes. A l'índex d'aquest llibre, trobareu els noms de Maragall, Casellas, Ixart, Oller, Pin i Soler, Rahola, i d'altres de ben il·lustres precedits del discurs amb què en Rusiñol va obrir la festa. El «Cau» era el centre d'atracció de tota l'intel·lectualitat catalana i al seu volt prenien cos les més atrevides iniciatives artístiques. Una nit es donaren el goig de veure les danses que la cèlebre ianqui Loyo Fuller s'havia empescat, executades damunt d'una plataforma flotant situada damunt mateix de l'eixida del «Cau». La dona que havia d'executar-les, es va deixar anar com una aparició, per una corda estesa de la teulada a mar; i allí, damunt de l'aigua com si s'hi sostingués per miracle, obri aquelles ales de colors meravellosos i els remolins fantàstics de les robes voleiadisses anaven pintant flors d'insomni en la foscor de la nit. Quan l'empresa era massa vasta pel local, s'envaïen les sales d'espectacles del poble i la festa prenia l'aire d'un esdeveniment. Així es donaren concerts de música moderna amb grans orquestres, i així es representà Maeterlink per primera vegada a Catalunya. Els actors, eren aficionats, entre els quals hi havia artistes i literats tan eminents com en Casellas, que va encertar una interpretació personalíssima de la figura de l'«Avi» de *La intrusa*. L'Iglesias amb la seva colla d'actors de Sant Andreu havia anat a fer conèixer alguna de les seves primeres obres a Sitges, i poètes, músics, literats i pintors, al «Cau» i a Sitges trobaven sempre un redós propici, un públic curiós i entusiasta i sobretot els braços cordials d'en Rusiñol, que ho posava tot en moviment i ho caldejava tot amb la seva verba inesgotable i amb el seu entusiasme comunicatiu. Ell va fer el miracle d'aixecar l'estàtua del Greco, que avui pren el sol al cap de la Ribera arrambat a una palmera del passeig. La inauguració fou una solemnitat. Les cinc mil pessetes que costà el monument, es recolliren totes, llevat de dos o tres donatius de cent duros d'estiuejants distingits, de la gent del poble. Tothom posà la seva quota modesta

Rusiñol. — «El Novici». (Cl. Serra.)

per bastir el monument d'un pintor que qui sap si en sa vida va estar ni a Sitges ni tan sols a Catalunya, del qual la gent que pagava el monument no n'havia sentit parlar mai. Però tant se valia. Creien en aquell artista despatriat per la fe d'en Rusiñol. Ell havia sabut encomanar el seu fervor a tothom i en descobrir l'estàtua del pintor cretenc, tot el poble se sentí satisfet com si hagués fet una millora a la vil·la o hagués pagat un deute col·lectiu. El cas, no té precedents ni ha tingut imitadors. Per aconseguir un esclat de fe i de generositat popular com representa aquest monument, el primer que ha tingut al món el gran pintor de Creta, cal un apòstol com en Rusiñol i un poble de creients en l'art, com el poble de Sitges.»

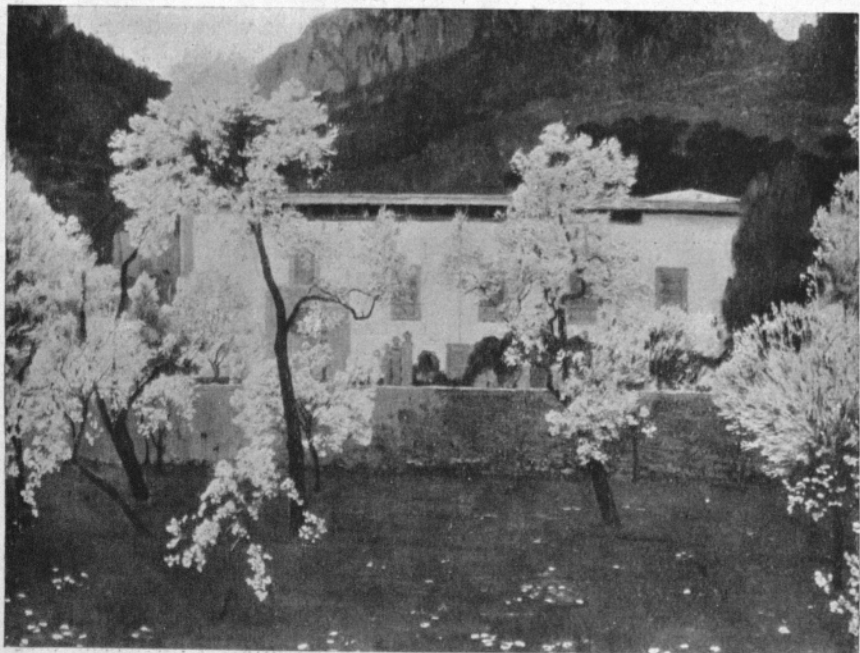
C. CAPDEVILA.

En Puig i Cadafalch professor a la Universitat d'Harvard (EE. UU. d'Amèrica)

Ha sortit cap a París per embarcar a l'Havre el dia 3, en camí de l'Amèrica del Nord, el nostre estimat mestre l'eminent arqueòleg i arquitecte D. Josep Puig i Cadafalch, qui es dirigeix a la Universitat d'Harvard on ha de cursar sobre l'arquitectura romànica a Catalunya. El curs del Sr. Puig i Cadafalch ocuparà tot el segon semestre del Curs Oficial de la Universitat, ja que figura en els programes d'aquell centre docent. Al curs hi són matriculats els alumnes que cursen oficialment a la Facultat d'Història de l'Art, i que estan subjectes a l'examen de fi de curs. Demés, s'hi han inscrit nombroses personalitats del món de l'arqueologia americana, entre els quals figuren alguns conservadors i directors de museus.

A part de les trenta lliçons i d'acord amb els reglaments de la Universitat d'Harvard, el Professor Puig i Cadafalch organitzarà, alternant amb aquelles, unes converses destinades a resoldre dubtes i proporcionar aclariments relatius a la matèria tractada. El curs acabarà pel juny, època en què retornarà a Barcelona el Sr. Puig i Cadafalch.

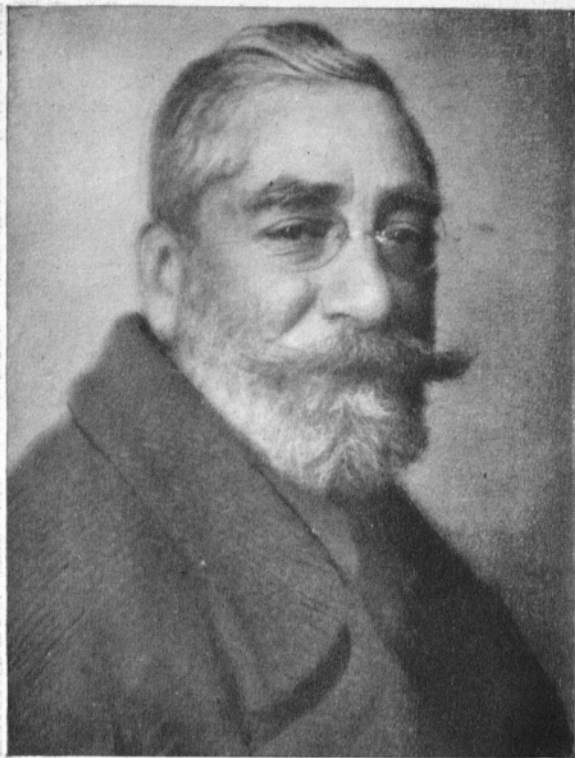
En el nostre vinent número donarem el programa del Curs, i en els successius, un resum de les lliçons.

«Paisatge de Mallorca», per S. Rusiñol. (Cl. Serra.)

Rusiñol. — «Girona». (Cl. Serra.)

El pintor Ramon Casas. (Cl. Studi Daniel.)

L'Exposició Rusiñol-Casas-Clarassó

El nom d'aquests tres artistes, units des de la juvenesa, desvetlla el recort d'un període interessant de la nostra història artística.

L'exposició d'enguany ens mostra en ells aquella força de juvenesa immarcescible de la gent d'ideal. En Rusiñol, poeta, canta en els seus jardins aquella seva canticela única i sempre nova, tant profundament personal. En Casas, ens dona una col·lecció de paisatges, interessants, sobretot en els seus jardins de Tamarit, i la tela del «Quarto de Bany», que ens torna a la seva època dels interiors (1900).

En Clarassó és el de sempre, escultor anecdòtic i destre, mostrant dins la seva manera personalíssima i constant el talent i les aptituds que li han fet el nom.

De cap d'ells cal fer la crítica. Mestres consagrats tots tres, i estimats pel públic nostre que en multitud ha desfilat pel Saló Parés, durant la quinzena que ha durat l'Exposició, en reveure'ls, saludem els seus noms prestigiosos, i admirem les seves obres desitjant-los-hi molts anys de vida per a que puguin fer semblants obres.

FLAMA.

Els cartells d'en Gali

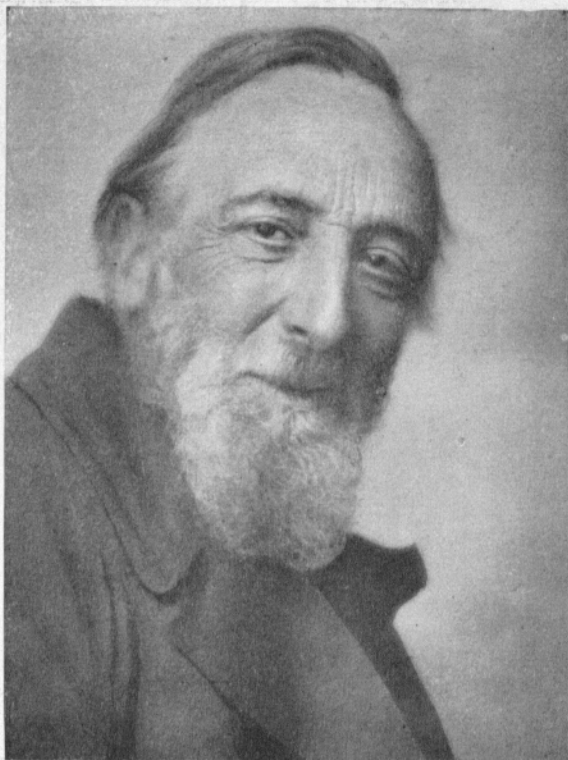
En Francesc Gali té oberta a Can Dalmau una exposició d'originals dels seus cartells anunciadors. En aquesta Exposició, aquest artista de múltiples aptituds es mostra un dels millors cartellistes que ha tingut la nostra terra. Com en tantes altres coses en Gali és en l'art del cartell un mestre.

Reproduïm les adjuntes paraules que posa en Lloréns Artigas a la invitació de l'Exposició:

«Si Francesc Gali hagués viscut a Rússia l'any 1919, hauria decorat un d'aquells policroms vaixells de propaganda des d'on Kalinin feia l'apologia de la revolta pel Volga i el Kama. El cartell, en posar el dibuix i la pintura al servei de la manufactura material i espiritual de la fàbrica, destrueix definitivament el divorci entre l'art i la vida social creat per l'industrialisme del segle XIX. I Francesc Gali consagra aquesta reconciliació amb rars dots de comprensió i intel·ligència, posant en l'art nou tota la flama de la seva inagotable ca-

«Esperant», per E. Clarassó. (Cl. Serra.)

L'escultor Clarassó. (Cl. Studi Daniel.)

pacitat artística, i elevat el cartell a la categoria de pintura mural de la ciutat moderna. J. LLORÉNS ARTIGAS.»

plaent assenyalar el pas donat en la seva darrera exposició, prometedora d'altres avenços.

Darrerament, en aquesta Sala ha estat oberta una interessant exposició de pintura del vuitcents. Interessant una nota de Rusiñol de la primera època i alguns apunts de Martí i Alsina.

LES EXPOSICIONS

Sala de la Pinacoteca.—A la Sala de la Pinacoteca va clausurar-se l'Exposició que durant la primera quinzena d'aquest mes hi tingué oberta el conegut artista Joan Porcar. Interessant de sempre la personalitat d'en Porcar, en aquesta exposició fuig de la seva subjecció al guiatge que damunt seu ha exercit la pintura d'en Ricard Canals.

Porcar és un temperament dotat i un artista actiu del qui ens és

Galeries Dalmau.—Exposa en aquestes Galeries el conegut caricaturista Valenti Castany una sèrie de dibuixos humorístics colorits i de caricatures personals. El seu estil és fi i el seu humorisme delicat i plaent. Una gran correcció de tècnica distingeix la seva producció, simpàtica i mereixedora d'elogis. Es de notar la seva composició «Pores».

Exposa també a Can Dalmau una col·lecció d'alfombres nusades a mà Mme. Germaine R. de Pujolà. D'un gust exquisit, dins la més discreta sobrietat, Mme. Pujolà dona amb les seves alfombres una bellíssima mostra de les possibilitats que s'enclouen en aquesta indústria casolana que ella practica exemplarment. Les qualitats de la llana colorida, entonades amb instint artístic, fan d'aquests treballs domèstics, més que un passatemps, objectes d'art sumptuari magnífics i a posta pels interiors més exigents.

Galeries Arenas.—Exposa el famós pintor Meyfrén. Els seus temes de paisatge, variadíssims, són interpretats amb aquella fuga que li és pròpia. Tots els elogis que es puguin fer a aquest pintor han estat ja fets, i la seva personalitat és suficientment coneguda perquè calgui estendre'ns en aquest comentari. La novetat de l'Exposició

«Jardí de Tamarit», per Ramon Casas. (Cl. Serra.)

Interior del Cau Ferrat: La Cuina. (Cl. Mas.)

Cau Ferrat: «El Museu».

són algunes teles amb temes parisencs. Cridem l'atenció sobre una de les teles de Paris «Saint Germain», que, al nostre entendre, és una de les millors de l'artista.

Galeries Malmedé. — A les Galeríes Malmedé, després de l'Exposició de plafons ornamentals del senyor Llorenz Morelló, se'n ha obert altre de dibuixos humorístics de l'artista D. Dubucq. Una sèrie d'ells porta el títol de «Les carreres a través dels segles», «El Circ romà», «El Torneig», «L'Automòbil», etc. Altres són temes diversos, de fantasia, alguns d'ells, i en els quals el sentit és sovint molt superior a la fredor correcta del dibuixant.

Galeries Laietanes. — Totes plenes, les Sales d'aquestes Galeríes, la seva visita es fa interessant aquesta quinzena al públic aficionat a la pintura. Exposava mestre Dionís Baixeras una sèrie d'obres dins el tema i el to que són en ell característics i que han fet el prestigi del seu nom. Entre elles hi ha alguns dibuixos colorits d'exquisida factura, i dues composicions de caràcter religiós: un Sant Sopar ple de mèrits pictòrics, i una Sagrada Família damunt un fons de paisatge viguetà, pintat mestriolament. L'aire suau de les figures realistes dels Sants personatges dona a aquestes teles religioses un sabor humà ple de tendresa. També exposa a aquestes Galeríes

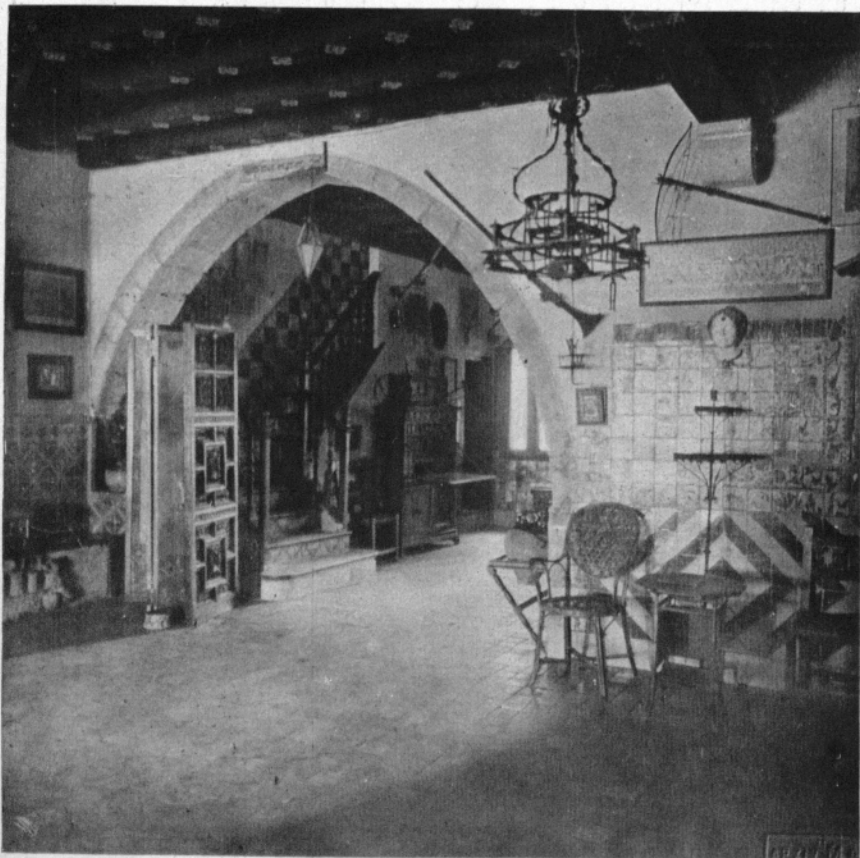
el conegut pintor Carles Vázquez. Sorpren l'Exposició Vázquez per predominar-hi el paisatge. La fama del Sr. Vázquez aconseguida amb les figures típiques, no la desdient els seus paisatges, alguns d'ells afectuosament pintats i resolts amb el saber que li és propi.

El Sr. Vázquez ha exposat algunes notes de paisatge dels temps de la seva primera joventut; i ha fet bé de donar-nos a conèixer aquest aspecte curiós de la seva personalitat. Entre aquestes és interessant el paisatge suís i el de la Manxa, amb cel de tempesta.

En altra sala de les mateixes Galeríes el pintor Carles de Moy ens dona a conèixer la seva obra.

Pintura d'intimitats, els seus interiors són flonjos i plens de senyorialitat suavitat. La seva pintura, no ben madura encara, té aspectes interessants. Un dels seus millors quadres és, sens dubte, la natura morta, reveladora d'un exquisit bon gust.

Exposava encara en aquestes Galeríes el conegut pintor de flors en G. Capdevila. Demés de les seves acostumades composicions florals, hi ha alguns paisatges. La manera d'aquest pintor és típica i personal, i sap, per damunt de la realitat de les coses, fer de les teles objectes d'art agradables a la sensibilitat d'un determinat públic, entre el qual ha aconseguit molt prestigi l'artista expositor.

Cau Ferrat: Detall de la Cuina.

Cau Ferrat: El Brollador.

QUADERNS DE DIVULGACIÓ ARTÍSTICA DE LA GASETA DE LES ARTS

Director: JOAQUIM FOLCH I TORRES

EL TESOR ARTÍSTIC DE CATALUNYA

La GASETA DE LES ARTS intenta, amb la publicació dels **Quaderns de divulgació artística** (el primer dels quals ha aparegut ja), començar l'obra de difusió del coneixement, damunt el gran públic d'amateurs de Catalunya, del que és la nostra riquesa artística. Tenir en bones reproduccions i a l'abast de la mà, en forma apta a la consulta pels estudiosos i els artistes, i amb suficient fidelitat, perquè els amateurs i els curiosos puguin fruit-ne les bel·leses, tot el que constitueix el patrimoni artístic dels catalans, tot el que forma l'herència espiritual que ens llegaren els creadors del passat, hem cregut que era d'un gran interès i que el públic al qual van adreçats, cada dia més nombrosos, ens ho estimaria.

Iniciem, doncs, amb els quaderns d'El **Tresor Artístic de Catalunya**, una col·lecció destinada a donar a conèixer totes les meravelles de les nostres col·leccions i dels nostres museus, dels tresors dels nostres temples i dels nostres monestirs, les bel·leses inconegudes de la nostra escultura monumental, els retaules dels nostres pintors trescentistes i quatrecentistes, les riqueses incomparables del nostre art romànic, l'obra gairebé inèdita dels mestres del nostre

Renaixement, les magnificències de la nostra arquitectura, els vidres, les ceràmiques, els teixits, els ferros i tot el que, en un mot, constitueix el nostre patrimoni artístic.

Aquests quaderns apareixeran periòdicament, pulcrament editats, constant de quaranta pàgines. D'elles, vuit en paper de fil Guarro, contindran un text, simple notícia destinada a registrar d'una manera breu totes les coneixences que es tenen al dia de l'obra o les obres reproduïdes. Les trenta dues pàgines restants, en paper «couché» de fabricació especial, contindran altres tantes reproduccions en fotogravat, i per a donar idea de les coloracions, en els casos en que això sia necessari, hi haurà, demés, una làmina en quatrímia, fidelíssima reproducció de detall o de conjunt, que tindrà veritable valor documental. El quadern serà religat en cobertes cartoné tirades a dues tintes.

Administra els Quaderns de divulgació artística de la GASETA DE LES ARTS, que es publiquen sota el títol d'El **Tresor Artístic de Catalunya**, la «Llibreria Catalònia», on han d'adreçar-se totes les comandes. De venda en totes les llibreries de Catalunya i corresponsals de l'Administració (Llibreria Catalònia, P. Catalunya, 17). A 5 ptes. exemp.

Ha sortit el primer quadern de **EL TESOR ARTÍSTIC DE CATALUNYA** dedicat a **El Retaule dels Revenedors**
40 pàgines: 32 fotogravats i una quatrímia. o Preu: 5 ptes. o Llibreria Catalònia (Pl. Catalunya, 17)

GASETA DE LES ARTS

EDITORIAL POLÍGLOTA. — Petritxol, 8. — BARCELONA
Apareix quinzenalment

Subscripció: { Barcelona..... 2 ptes. al mes
Península i Amèrica 30 » l'any
Altres països..... 36 » »
Número solt:
De l'any corrent Ptes. 1'25
» anterior » 2

Diptyc d'escola valenciana (segle xv). Autor desconegut. Museu de València.
Mostra dels gravats que es contenen en els quaderns EL TESOR ARTÍSTIC DE CATALUNYA

GUIA DE LES ARTS I DELS ARTISTES

Pintors

BAIXERAS, DIONÍS CASP, 46.
BENET, RAFAEL MUNTANER, 1, 2. on, 1.ª
BIOSCA, JOAQUIM DIPUTACIÓ, 310.
CABANYES, A. DE VILANOVA I GELTRÚ.
CAMINS, JOSEP MALLORCA, 282.
CANALS, RICARD PL. URQUINAONA, 9, 3.ª
CAPMANY, RAMON ESCUDELLERS, 8, TALLER.
CARLES, D. CASP, 56.
CENAC, ENRIC LLÚRIA, 53.
COLOM, JOAN CLARÍS, 99.
DURAN CAMPS, R. DIAGONAL, 335, TALLER.
ESPINAL, M. A. PROVENÇA, 362.
FERRATER, ANTONI DE TRAVESSERA, 120, S. G.
JUNYENT, OLAGUER BONAVISTA, 22.
LLIMONA, JOAN LLÚRIA, 42, 2. on
LLIMONA I BENET, RAFAEL Balmes, 19, 2. on, 2.ª
MALLOL, IGNASI P. CLARÍS—OLOT.
MAS I FONDEVILA, A. CLARÍS, 30, 3.ª
MASVILA, F. Pg. S. JOAN, 133, ESTUDI
MEIFREN, ELISEU Balmes, 67, 3.ª, 2.ª
MESTRES, FÉLIX DIPUTACIÓ, 289, 1.ª
PERADEJORDI, JOAN .. Aribau, 57, 3.ª, 1.ª
RAURICH, NICOLAU BARCELONA, 24 (SARRIÀ)
RICART, E. C. VILANOVA I GELTRÚ.
RINCON, VICENTS PETRITXOL, 14.
VAYREDA, FRANCESC... P. VAYREDA, 4.—OLOT.

Pintors de retaules

SABATÉ PASTOR, BON.ª PLACA LETAMENDI, 34.

Diapositives d'art per a projecció

COL·LECCIONS AESLA.. ALDANA, 3, ENT.º

Dibuixant de publicitat

VALENTINES, ISIDRE... R. Castellar, 22 TARRAGONA.

Dibuixants d'il·lustradors

JUNCEDA, JOAN G. MALLORCA, 259, 2. on, 1.ª
MIRET, RAMÓN CÒRCEGA, 333, ENT.

Dibuixants-pintors

CARDUNETS, ALEXANDRE DIPUTACIÓ, 235, 2. on, 1.ª
PERADEJORDI, JOAN... Aribau, 57, 3.ª, 1.ª

Dibuixant decorador de mobles

CALVO BALAGUÉ, FERRAN Aribau, 222, PRAL., 1.ª

Dibuixants-decoradors

ALEMANY, RAFAEL SANT DOMINGO, 4, (SANT CUGAT DEL VALLÈS.)

Escultors

CLARASÓ, ENRIC GRANADOS, TORRA SANT FRANCESC (SARRIÀ).
FUXÀ, MANUEL ARAGÓ, 329.
LLIMONA, JOSEP DIAGONAL, 410.
MARÉS, FREDERIC MALLORCA, 184, INTERIOR
MARTORELL, SALVADOR ENRIC GRANADOS, 120.
OTERO, JAUME ARAGÓ, 329.
TENAS, JOSEP CARRER NÚM. 16, ENTRE DIAGONAL I CARRER DE SARRIÀ.
VILADOMAT I MASSANES, JOSEP SARDANYOLA.

Decoració

LENA, S. A. PL. ANTONI LOPEZ, 15, 3.ª, 2.ª

Decoradors

BADRINAS, A. NEPTÚ, 2 (GRÀCIA).
CASA «ARTS» SALMERON, 6 i 8.

LLONGUERAS, JAUME .. RDA. S. PERE, 36, 3.ª, 1.ª
MARCO, SANTIAGO ARAGÓ, 280.
PALAU, JOSEP MALLORCA, 313.
PARCERISAS I C.ª E. GRANADOS, 90
RIGOL, RAMON ROSSELLÓ, 168.

Decoradors en guix

ÁVILA, JACINTO..... PASSEIG DE ST. JOAN, 73.

Projectistes de jardins

RIGOL ARTUR..... PL. TETUÁN, 18, TENDA.

Acadèmies de dibuix i pintura

BAIXAS Pl, 1, 1.ª

Llibreries d'art

EDITORIAL POLÍGLOTA PETRITXOL, 8.
LLIBRERIA SUBIRANA. PORTAFERRISSA, 14.

Editors de llibres d'art

EDITORIAL MUNTANO-
LA, S. A. PL. CATALUNYA, 9.

Reportatges d'art

SERRA, FRANCESC SALMERON, 156, 2. on

Efectes de dibuix i pintura

TEXIDOR, MODEST RBLA. CATALUNYA, 89.
TEXIDOR, VÍDUA E. ... RONDA SANT PERE, 16.

Antiquaris

COSTACARVAJAL CALL, 28, PRAL.
ESCLASANS, MARIA ... PIETAT, 10 DAR.ª CATED.
GALERIA MONTLLOR... FRENERIA, 5. »
QUER FARRÉS, FR.ª ... PALLA, 27.
VALENCIANO, J. CORRIBIA, 2.

Catifes (Manufactura)

AYMAT, TOMÁS RIUS I TAULET, 21 (SANT CUGAT DEL VALLÈS).
GALÍ, F. (Agent de A. Tronc. París) P. DE GRÀCIA, 59, ENT., 2.ª

Construcció i decoració

BASTÚS, QUERALTÓ I C.ª STA. ELENA, 4 i 6.

Constructors d'obres

OLIVA MALLOL RDA. S. PERE, 48, 2. on, 2.ª
CONSTRUCCIONS TEKTON VIA LAIETANA, 40, ENT.º

Ebenistes

BUSQUETS, JOAN P. GRÀCIA, 36.
HOMAR, G. CANUBA, 4.
ORRI, FREDERIC Aribau, 226.
REIG I BERNET, LLUÍS... ENRIC GRANADOS, 21.
VAYREDA, RAIMOND... BORRELL I DIPUTACIÓ, 111

Enquadernadors

MIQUEL-RIUS MALLORCA, 207.

Escultors decoradors

SOLER, FRANCESC Aribau, 224 INTERIOR.

Escultura religiosa

CAMPS ARNAU, J. M.ª ... MONTSENY, 77 (GRÀCIA).
HOMS, JERONI FRANC. GINER, 23, PRAL.

Fusteries artístiques

CASAS, VÍDUA DE F. ... DIPUTACIÓ, 119-121.
TARRAGÓ, ENRIC..... CONSELL DE CENT, 283.

Galeries d'exposicions

AREÑAS CORTS, 670.
GALERIES DALMAU ... P. GRÀCIA, 62.
GALERIES LAIETANES. CORTS, 613.
MALMEDÉ, L. P. GRÀCIA, 68.
PINACOTECA, LA CORTS, 644.
SALA PARÉS (MARAGALL) PETRITXOL, 8

Joiers

SUNYER, R. CORTS, 643.

Lacador

BRACONS, LLUÍS FOLGAROLLES, 46 S. G.

Làmpares

BIOSCA I BOTÉY RBLA. CATALUNYA, 129.

Metalls d'art

BIOSCA I BOTÉY RBLA. CATALUNYA, 129.
CORBERÓ, PERE Aribau, 103.

Miralls

CAMALÓ, SUCCESSORS DE. LLÚRIA, 9.

Mobles moderns

BADRINAS, A. NEPTÚ, 2 (GRÀCIA).

Papers pintats

GUASCH, FILL DE JOSEP. RAURICH, 8.
SÀLVIA, FILLS DE SALV... PORTAL DE L'ÀNGEL, 4

Parquets (fàbriques)

BASTÚS, QUERALTÓ I C.ª SANTA ELENA, 4 i 6.
CASAS, VÍDUA DE F. ... DIPUTACIÓ, 119-121.

Pedra artificial

MINGUELL, JOAN PARÍS, 209.

Pintors decoradors

CASALS PEYPOCH, J. ROGER DE FLOR, 164.
COROMINAS, MANUEL... ASTÚRIES, 14 (GRÀCIA).
TOLOSA, AURELI..... PL. LETAMENDI, 29.
TRUJOLS BLEY, JOAN .. SANT GERVASI, 14 (S. G.)

Plateries d'art

JENSEN, GEORG..... PASSEIG DE GRÀCIA, 90

Reproduccions artístiques

BECHINI, GABRIEL..... ROGER DE FLOR, 162.
PRIU, TOMÁS CONSELL DE CENT, 368.
RENART, J. DIPUTACIÓ, 271.

Tapisseries

BLANCO BAÑERES, H. ... CALL, 21.
GALÍ, F. (Agent de A. Tronc. París) P. DE GRÀCIA, 59, ENT., 2.ª

Tapissers

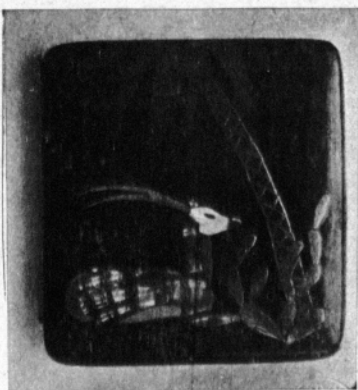
GILABERT, JOSEP RBLA. CATALUNYA, 68.
LLOSA, PERFECTE..... BALMES, 128, TENDA.

Tapissos (Manufactura)

AYMAT, TOMÁS RIUS I TAULET, 21 (SANT CUGAT DEL VALLÈS).

Vidres d'art

CAMALÓ, SUCCESSORS DE. LLÚRIA, 9.
GRANELL I C.ª ENRIC GRANADOS, 46.
RIGALT, BULBENA I C.ª CASANOVA, 32.

Ll. Bracons

Lacador

EXPOSICIÓ I VENDA:

J. Mercadé Sala Parés
Passeig de Gràcia, 46 Petritxol, 3 i 5

TALLER:

Carrer Folgaroles, 46 (S. G.)

EXPOSICIÓ
Compra i venda de
ANTIGUITATS

J. Valenciano

Corribia, 2, pral.
(Cantonada Plaça Nova)
BARCELONA

TALLER D'EBENISTERIA
DE

Frederic Orri

Construcció de
mobles de totes
classes

• ARIBAU, 226 •
Telèfon 2091 G. Barcelona

RENART

Reproduccions
Enquadraments
d'art

Diputació, 271
BARCELONA

Areñas

FOTOGRAFIA

Procediments pigmentaris

Gomes

Tintes

Carbons

Esmalts

EXPOSICIONS

Venda d'obres

i objectes d'art

Antiguitats

Decoració

Mobles

Corts, 670 (junt al Ritz)

GALERIES DALMAU

PASSEIG DE GRÀCIA, 62 - TEL. 1172 G.

BELLES ARTS
EXPOSICIONS

SECCIONS DE: MATERIAL PER ARTISTES
MARCS, MOTLLURES
OBJECTES D'ART
LLIBRERIA
ANTIGUITATS

Pintura : Paper : Decoració

Manuel Corominas

Astúries, 14 Tel. 394 G.
BARCELONA (G.)

ANTIGA CASA A. OLIVA
FUNDADA EN 1885

T. Priu Mariné

Taller de daurats • Altars • Imatges
Decoració i reproducció en pasta
d'objectes d'art antic i modern
Casa especial per a la restauració
de retaules antics

Consell de Cent, 368 TELÈF. 2002 S. P.
(entre Bruch i Girona) BARCELONA

XOCOLATES

SON ELS MILLORS

H. Blanco Bañeres

Call, 21 (Pl. S. Jaume). - Telèf. 190 A.

ALFOMBRES
TAPISSERIES
CORTINATGES
LLENCERIA

TAPISOS PERSES I D'ESMIRNA
NUSATS A MÀ

Ha sortit

La Novel·la d'en "FLAMA"

La Rulota

LLIBRERIA CATALONIA
Plaça Catalunya, núm. 17

GALERIES LAIETANES

Corts Catalanes, 613 Tel. A. 4902

EXPOSICIONS D'ART

TAPISOS
LÀMPARES
DECORACIÓ

CONSTRUCCIÓ DE MOBLES
D'ESTIL

TALLER DE TAPISERIA I DECORACIÓ

JOSEP GILABERT

ANTIGA CASA ROSELLÓ

Es tallen fundes i confec-
cionen tota mena de cor-
tinatges. • Especialitat en
sillons de gran confort.

Rambla Catalunya, 68 • Telèfon 2634 G.
BARCELONA

Fusteria

Enric Tarragó

TALLER DE CONSTRUCCIONS:

Consell de Cent, 283. Telèf. 4752 A.

FÀBRICA D'ELABORAR FUSTA:

Roger de Flor, 132. Telèf. 327 S. P.

Reproduccions artístiques
en marbre, pedra, etc.

Fundició de bronzes a la cera perduda

Gabriel Bechini

TELÈFON S. P. 120

Roger de Flor, 162, i Consell de Cent, 430
Barcelona

Tomàs Aymat

Manufatura de Tapisseries
d'alt i baix lliç i Catifes nuades a mà

RESTAURACIÓ D'ANTIC I MODERN
LA MANUFACTURA S'ENCARREGA DE
PROJECTAR EN ORDENACIÓ AL LLOC
QUE S'HA DE DECORAR O ENCATIFAR
O BÉ EXECUTA SEGONS PROJECTE
DEL QUE FA L'ENCÀRREC

Rius i Taulet, 21 SANT CUGAT DEL VALLÈS
TELÈFON: Sabadell 4020

RIGALT, BULBENA i C.

VIDRIERIA D'ART I INSTAL·LACIONS

CASANOVA, 32 (entre Corts i Sepúlveda)
TELÈF. 5343-A. BARCELONA

ANUARI DEL FOMENT
DE LES
ARTS DECORATIVES
2.ª època

IMPORTANT EDICIÓ AMB DUES
MONOGRAFIES DE LA COL-
LECCIÓ DE VIDRES
CATALANS D'EN
CABOT I
EL TAPIÇ
GÒTIC DE
TARRAGONA

DE VENDA EN LES LLIBRERIES

L. Malmedé

Antiguitats i objectes d'art
EXPOSICIONS

Passeig de Gràcia, 68
València, 255

R. SIVNYER

JOIER

TEL. 813-S. P. GRANVIA, 643

BARCELONA

CASA FUNDADA L'ANY 1835